

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 1 czerwca 2019 r.

ZP-KNPS.431.7.4.2019.NS

Pani
Leokadia Krawiecka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 3 i 4 kwietnia 2019 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234, ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 185, poz. 1092), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 ze zm.) zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska - starszy specjalista -przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista - kontroler, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki - kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych. Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2018 r. do dnia 3 kwietnia 2019 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 15 maja 2014 r. do dnia

3 kwietnia 2019 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2018 r. do dnia 3 kwietnia 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2018 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2019 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej w dniu 13 maja 2019 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Leokadia Krawiecka, zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej od dnia 15 października 1991 r.

Pani Leokadia Krawiecka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Wójt Gminy Gromadka upoważnił:

1. Panią Leokadię Krawiecką – Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej
  - do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie z dnia 30.04.2004 r.),
  - do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także wydawania w tych sprawach decyzji (Upoważnienie z dnia 6.08.2008 r.),
  - do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odebrania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego, przeprowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Zarządzenie nr 65/08 z dnia 18.09.2008 r.),
  - do przekazywania do biura informacji gospodarczej, informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych (...), do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji (Zarządzenie nr 68/10 z dnia 21.09.2010 r.),
  - do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawach ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów (Zarządzenie nr 42/2014 z dnia 15.05.2014 r.).
2. Panią Dorotę Mazurkiewicz – inspektora ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

- do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych (Zarządzenie nr 86/2017 z dnia 29.12.2017 r.),
- do prowadzenia postępowania w sprawach ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów (Zarządzenie nr 88/2017 z dnia 29.12.2017 r.),
- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach (Zarządzenie nr 99/2016 z dnia 30.12.2016 r.),
- do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego (Zarządzenie nr 73/08 z dnia 6.10.2008 r.).

3. Panią Dorotę Deberna – insp. ds. świadczeń rodzinnych

- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach (Zarządzenie nr 99/2016 z dnia 30.12.2016 r.),
- do prowadzenia postępowania oraz wydania decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych – w czasie nieobecności w pracy Dyrektora GOPS w Gromadce (Zarządzenie nr 74/2013 z dnia 18.11.2013 r.),
- do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji (Zarządzenie nr 75/2013 z dnia 18.11.2013 r.),
- do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego od dłużnika alimentacyjnego (Zarządzenie nr 73/08 z dnia 6.10.2008 r.),
- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych (Zarządzenie nr 100/2016 z dnia 30.12.2016 r.).

4. Panią Agnieszkę Gardziejewską – insp. ds. administracyjnych i świadczeń wychowawczych

- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych (Zarządzenie nr 100/2016 z dnia 30.12.2016 r.),
- do prowadzenia postępowania w sprawach ustalenia i wypłaty zasiłków dla opiekunów (Zarządzenie nr 87/2017 z dnia 29.12.2017 r.),
- do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Zarządzenie nr 98/2016 z dnia 30.12.2016 r.).

5. Pani Marcie Malitka – do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach (Zarządzenie nr 106/2018 z dnia 8.09.2018 r.).

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zajmowali się:

- Pani Leokadia Krawiecka – Dyrektor GOPS w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej – zatrudniona od 15.10.1991 r.

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]
- [REDACTED]

(dowód: akta kontroli, str. 63)

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.),
2. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466),
3. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek

- rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2018 r. poz. 1497),
4. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.),
  5. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467),
  6. ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 ze zm.),
  7. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.),
  8. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1600 ze zm.),
  9. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Leokadia Krawiecka – Dyrektor Ośrodka.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce został powołany na mocy Uchwały Nr XI/44/90 Gminnej Rady Narodowej w Gromadce z dnia 10 kwietnia 1990 r.

Jednostką kieruje Pani Leokadia Krawiecka, zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej od dnia 15 października 1991 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 28/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej (w treści obowiązującej do 4.01.2018 r.),
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2018 z dnia 5 stycznia 2018 r. Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej (w treści obowiązującej od 5 stycznia 2018 r.),
- Statut przyjęty uchwałą Nr VIII/49/15 Rady Gminy Gromadka z dnia 27 maja 2015 r.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że: „Klienci naszego Ośrodka informowani są o terminach składania wniosków w następujący sposób:

- osobiście przez pracowników merytorycznych tut. Ośrodka,
- na stronie internetowej GOPS,
- na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

Druki wniosków udostępniane są naszym świadczeniobiorcom również w siedzibie Urzędu Gminy”.

(dowód: akta kontroli, str. 65)

Świadczenia rodzinne, zasiłek dla opiekuna i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wypłacane są przelewem na wskazane przez wnioskodawców konta bankowe oraz w formie gotówki w Banku Spółdzielczym w Chojnowie Oddział w Gromadce.

Ośrodek czynny jest w poniedziałek od 8:00 do 16:00, wtorek - piątek od 7:00 do 15:00.

Kontrole wpisano do księgi kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 5.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2018/2019 do 2.04.2019 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej wpłynęło 247 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 4 wnioski. Do innych organów nie przekazano wniosków.

W okresie zasiłkowym 2018/2019 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej wypłacono 1 314 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 389,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 863,

- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia –62,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia –0.

Ośrodek wypłacił 541 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 11,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 18,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy –55,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 45,
- rozpoczęcia roku szkolnego - 0
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 98,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 314.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 691 zasiłków pielęgnacyjnych, 105 świadczeń pielęgnacyjnych, 37 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 20 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 89 świadczeń rodzicielskich.

W okresie zasiłkowym 2018/2019 świadczenia rodzinne pobierało 269 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 140 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 55,
- na 2 dzieci – 45,
- na 3 dzieci – 26,
- na 4 i więcej dzieci – 14.

W okresie od 1.10.2018 r. do 2.04.2019 r. Ośrodek wydał 1 035 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 24 decyzje odmowne, z powodu przekroczenia kryterium dochodowego. Odmowa przyznania świadczenia pielęgnacyjnego w związku z art. 17 ust 1 b.

Od treści wydanych decyzji 2 wnioskodawców złożyło odwołanie do organu II instancji. Organ II instancji w jednym przypadku uchylił decyzję i rozstrzygnął sprawę. Jedna sprawa nie została jeszcze rozstrzygnięta.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich,

jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.E.K. – DM/00011/02/2019 z dnia 18.02.2019 r., DM/00012/02/2019 z dnia 18.02.2019 r.

2.E.B. – DM/00148/11/2018 z dnia 15.11.2018 r. DM/00012/09/2018 z dnia 28.09.2018 r., DM/00147/11/2018 z dnia 19.11.2018 r.

3.S.S. – DM/00004/11/2018 z dnia 2.11.2018 r.

4.K.N. – DM/00123/10/2018 z dnia 31.10.2018 r.

5.S.Ż. – DM/00021/07/2018 z dnia 31.07.2018 r.

6.A.G. – DM/00102/10/2018 z dnia 26.10.2018 r., DM/00002/12/2018 z dnia 4.12.2018 r., DM/00172/11/2018 z dnia 3.12.2018 r.

7.D.S. – DM/00004/ZR/09/2018 z dnia 11.09.2018 r.

8.A.G. – DM/00081/10/2018 z dnia 22.10.2018 r. ze zm.

9.R.W. – DM/00109/10/2018 z dnia 29.10.2018 r.

10.B.Z. – DM/00119/10/2018 z dnia 31.10.2018 r., DM/00002/07/2018 z dnia 23.07.2018 r., DM/00009/01/2019 z dnia 3.01.2019 r. ze zm.

11.K.W. – DM/SZO/00017/03/2019 z dnia 20.03.2019 r.

12.E.F. – DM/00097/10/2018 z dnia 26.10.2018 r.

13.K.K. – DM/00009/03/2019 z dnia 11.03.2019 r., DM/00008/03/2019 z dnia 11.03.2019 r.

14.D.Cz. – DM/00015/12/2018 z dnia 20.12.2018 r.

15.K.G. – DM/00022/10/2018 z dnia 3.10.2018 r., DM/00021/10/2018 z dnia 3.10.2018 r.

16.L.M. – DM/00042/09/2018 z dnia 19.09.2018 r., SKO/41/ŚR-189/2018 z dnia 14.12.2018 r.

17.M.Ś. – DM/00056/10/2018 z dnia 11.10.2018 r., DM/00009/02/2019 z dnia 14.02.2019 r.

18.K.D. – DM/00037/01/2019 z dnia 24.01.2019 r.

19.Z.G. – DM/00014/10/2018 z dnia 2.10.2018 r.

20.A.K. – DM/00011/08/2018 z dnia 22.08.2018 r.

21.A.J. – DM/00059/10/2018 z dnia 12.10.2018 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 23 zasiłków rodzinnych oraz 48 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 2,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3,
  - samotnego wychowywania dziecka – 3,

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 15,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 19,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 3,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 3 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznan.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania

stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich aktach sprawdzonych spraw brakowało weryfikacji Pesel osób ubiegających się o świadczenia rodzinne. W trakcie czynności kontrolnych potwierdzono w systemie dziedzinowym, iż dokonywano weryfikacji w PESEL.

Zgodnie z art. 23 b ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności (...). Zgodnie z zasadą pisemności zawartą w art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. K.p.a. dokumentacja prowadzona papierowo powinna odzwierciedlać wszystkie działania podjęte przez organ w prowadzonym postępowaniu. Jednocześnie należy stwierdzić, iż weryfikacja osoby w PESEL nie musi być potwierdzana wydrukiem. W aktach sprawy można dokonać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek weryfikuje każdego wnioskodawcę przy rozpatrzeniu wniosku (PESEL) nie drukując i nie załączając do teczek. Dokument PESEL z CBB jest dokumentem elektronicznym (system dziedzinowy) i jest możliwość wydruku w przypadku gdy osoba uprawniona zażyczy sobie mieć do nich wgląd”.

(dowód: akta kontroli, str. 99)

2. W sprawie nr 4 (K.K.) i nr 5 (D.Cz.) ustalając dochód rodziny organ nie skompletował wszystkich dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu utraconego. W sprawie nr 4 (K.K.) dochód z firmy Jarex i umowy zlecenia w okresie od 20.03.2017 r. do 20.06.2017 r. został utracony pomimo braku dokumentu potwierdzającego okres

zatrudnienia członka rodziny Strony. W sprawie nr 5 (D.Cz.) dochód strony został utracony pomimo braku dokumentów potwierdzających okres zatrudnienia w firmie Beton-Complex Bud Sp. z o.o. Ośrodek nie wezwał stron do uzupełnienia wniosków o brakujące dokumenty.

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych w § 5 pkt 3 lit. g precyzuje, iż ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również dokumenty, w tym oświadczenie, określające datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

W myśl art. 24a ust 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 4 (K.K.) wyjaśnił:

„Utrata została wprowadzona i dołączona do akt sprawy na podstawie weryfikacji ZUS i PIT 11 za 2017 r. (...) W dniu 3.04.2019 r. poproszono Panią K.K. do uzupełnienia dokumentacji (świadcstwo pracy z firmy Jarex i umowy zlecenia w okresie od 20.03.2017 r. do 20.06.2017 r.)”.

(dowód: akta kontroli, str. 101-109)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 5 (D.Cz.) wyjaśnił:

„Pan T.Cz. w okresie od 5.09.2016 r. do 31.01.2018 r. wykonywał umowę zlecenie w firmie Beton-Complex Bud Sp. z o.o. do umowy zlecenia nie ma świadectw pracy ani dokumentów, które potwierdzają zakończenie umowy zlecenia. Data utraty zatrudnienia została zweryfikowana poprzez Ministerstwo Finansów i ZUS. (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 111)

3. W sprawie nr 7 (M.Ś.) błędnie ustalono dochody rodziny za okres od 1.03.2019 r. do końca okresu zasiłkowego. Pani M. Ś. od dnia 7.02.2019 r. przebywa na urlopie wychowawczym udzielonym przez pracodawcę na okres od 7.02.2019 r. do 6.02.2021 r. Ośrodek ustalając

dochód rodziny nie utracił dochodu z tytułu uzyskania prawa do urlopu wychowawczego, a tym samym zawiążył dochody rodziny Pani M.Ś. Powyższe nie miało wpływu na prawidłowość przyznanego świadczenia.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając dochód członka rodziny, osoby uczącej się lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, ustalając ich dochód nie uwzględnia się dochodu utraconego. W myśl art. 3 pkt. 23 lit. a ww. ustawy gdy mowa o utracie dochodu oznacza to utratę dochodów spowodowaną uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Ponadto Ośrodek przyznając prawo do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego nie zweryfikował informacji o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu przez Panią M.Ś.

Zgodnie z art. 23 b ust. 1 pkt 4 organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek oraz zaświadczenia lub informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. W myśl § 6 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466) ustalając prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5 również zaświadczenie pracodawcy albo oświadczenie o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy, oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku

pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego, zaświadczenie lub oświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę, w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki, albo oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym oraz inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pani M.Ś. dostarczyła zaświadczenie o udzielonym urlopie wychowawczym na dziecko od 7.02.2019 r. do 6.02.2021 r. Wniosek został złożony w dniu 12.02.2019 r. Zaświadczenie pracodawcy udzielającego urlopu jest równoznaczne z utratą dochodu w związku z przejściem na urlop wychowawczy. Urlop wychowawczy jest dodatkiem do zasiłku rodzinnego, a nie odrębnym świadczeniem przysługującym wnioskodawcy. Dokumenty, w których Pani M. Ś. podlega ubezpieczeniu społecznemu są we wniosku o zasiłek rodzinny na okres zasiłkowy 2018/2019, który został złożony 5.09.2018 r. (...)”

(dowód: akta kontroli, str. 113)

4. W sprawie nr 10 (A.K.) organ nieprawidłowo ustalił dochody rodziny. Członkiem rodziny jest dziecko M.K., które w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, tj. w 2017 r. stało się pełnoletnie. Pomimo to nie zweryfikowano dochodów ww. dziecka za 2017 r., a tym samym nie ustalono dochodów wszystkich członków rodziny.

Zgodnie z art. 3 pkt. 2 i 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych gdy mowa o dochodzie rodziny oznacza to sumę dochodów członków rodziny. Natomiast dochód członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4-4c. W myśl art. 23 b ust.1 pkt 1 i 3 ww. ustawy organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej,

z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:

- a) dochodu,
  - b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
  - c) należnego podatku;
- oraz informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„4.12.2018 r. Pani A.K. złożyła oświadczenie, że jej pełnoletni syn usamodzielniał się i nie prowadzi z nimi wspólnego gospodarstwa domowego od 1.12.2018 r. Składając wniosek Pani A.K. oświadczyła ustnie brak osiągniętych dochodów przez syna M.K. (...) weryfikacja z ZUS i MF o dochodach i składkach potwierdzających brak uzyskiwania dochodów w 2017 r. Powyższe dokumenty wydrukowano i dołączono w trakcie kontroli 4.04.2019 r.”.

(dowód: akta kontroli, str. 115)

5. W sprawie nr 18 (K.D.) błędnie ustalono początkowy okres przysługiwania zasiłku pielęgnacyjnego. Z akt sprawy wynika, iż wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności dla pełnoletniej osoby, został złożony w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w dniu 31.10.2018 r. W dniu 11.01.2019 r. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał orzeczenie nr ZON.8321.14050.2018 dla Pana K.D. zaliczając ww. osobę do znacznego stopnia niepełnosprawności, a ustalony stopień datuje się od 1.11.2018 r. Jednocześnie w punkcie IV ww. orzeczenia stwierdzono, iż niepełnosprawność istnieje od 29-go roku życia. Ośrodek przyznał Panu K.D. zasiłek pielęgnacyjny od 1.10.2018 r., czyli od miesiąca złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności zamiast od 1.11.2018 r. czyli daty ustalenia niepełnosprawności w stopniu znacznym.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W orzeczeniu o niepełnosprawności w punkcie IV ujęto, iż niepełnosprawność istnieje od 29 roku życia, natomiast w pkt V zapisano, że ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 1.11.2018 r. Pkt IV nie określa, czy niepełnosprawność od 29 roku życia jest w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym. Ustawa w art. 24 ust 2a określa, że zasiłek pielęgnacyjny przysługuje od miesiąca, w którym złożono wniosek. Mając na uwadze powyższe tut. Ośrodek przyznał prawo do ZP od miesiąca X 2018 r. Program komputerowy po prawidłowym wprowadzeniu wszystkich danych też przyznał prawo do zasiłku pielęgnacyjnego od miesiąca października 2018 r.”

(dowód: akta kontroli, str. 117-125)

6. W sprawie nr 7 (D.S.) przyznano zasiłek rodzinny na pełnoletniego syna P.S. do 31.10.2019 r. pomimo, iż strona we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego nie oświadczyła, że syn będzie kontynuował naukę w roku szkolnym 2019/2020.

W związku z tym, iż zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2, do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia, albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenia rodzinne na pełnoletniego syna P.S. winny być przyznane do końca roku szkolnego 2018/2019, tj. do 31.08.2019 r.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji omyłkowo wpisana została data pobierania zasiłku rodzinnego do 31.10.2019 r. W harmonogramie wypłat ujęta została wypłata zasiłku rodzinnego do 31 sierpnia 2019 r.”

(dowód: akta kontroli, str. 127)

7. W sprawie nr 8 (A.G.) błędnie przyznano dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Organ decyzją nr

DM/00081/10/2018 z dnia 22.10.2018 r. przyznał Pani A.G. świadczenia rodzinne w tym dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na dziecko nieposiadające orzeczenia o niepełnosprawności do 31.10.2019 r. Wnioskodawczyni pobierała ww. dodatek od 14.10.2017 r. zatem zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, który stanowi, iż dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres: 1) 24 miesięcy kalendarzowych; 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu; 3) 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, należało przyznać do 13.10.2019 r.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W dacie przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w decyzji omyłkowo została wpisana data do 31.10.2019 r. Winno być do 13.10.2019 r.

Od stycznia 2019 r. powyższa decyzja została uchylona z tytułu podjęcia zatrudnienia u tego samego pracodawcy po przerwaniu urlopu wychowawczego”.

(dowód: akta kontroli, str. 129)

8. W sprawie nr 9 (R.W.) Strona składając wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego nie wypełniła oświadczenia czy członkowie rodziny osiągnęli w 2017 r. dochody niepodlegające opodatkowaniu. Zgodnie z art. 23 ust. 4 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, do wniosku należy dołączyć zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, dotyczące każdego członka rodziny. Zgodnie z art. 24a ust. 1 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„We wniosku Pana R. W. nie zauważono, że wnioskodawca nie zaznaczył pola określającego uzyskanie dochodów niepodlegających opodatkowaniu. W teczce z dokumentacją w/s świadczeń wychowawczych złożone zostało oświadczenie wnioskodawcy o nieosiąganiu dochodów niepodlegających opodatkowaniu w 2017 r. (w załączeniu). Pan R. W. został poproszony o uzupełnienie brakującego zakreslenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 131-137)

9. W decyzji administracyjnej ustalającej uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego - sprawa nr 6 (A.G.) i nr 10 (B.Z.) błędnie oznaczono stronę postępowania w osobie wymagającej opieki, zamiast w osobie sprawującej opiekę.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
  - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
  - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
  - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 6 (A.G.) wyjaśnił:

„W sprawie nagłówekowej decyzji o świadczenie pielęgnacyjne informujemy, że omyłkowo wprowadzono do nagłówka dziecko B.G. do decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne. Błędny adresat decyzji wynika ze wzoru nagłówka zaprogramowanym w systemie operacyjnym. Została dokonana korekta wzoru adresata w systemie informatycznym przez firmę zajmującą się obsługą Sygnity”.

(dowód: akta kontroli, str. 139)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 10 (B.Z.) wyjaśnił:

„W nagłówku decyzji nr DM/00019/08/2018 przyznającej świadczenie pielęgnacyjne jest błędnie umieszczony adresat. Winno być B.Z. – jako osoba nie podejmująca lub rezygnująca z zatrudnienia w celu podjęcia opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Błędny adresat decyzji wynika ze wzoru nagłówka zaprogramowanym w systemie operacyjnym.

Została dokonana korekta wzoru adresata w systemie informatycznym przez firmę zajmującą się obsługą Sygnity”.

(dowód: akta kontroli, str. 155)

10. W sprawie nr 10 (B.Z.) przyznano świadczenia rodzinne w formie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na dziecko P.Z. Z akt sprawy wynika, że postanowieniem sądu wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dzieckiem powierzono obojgu rodzicom, miejscem zamieszkania ustalono miejsce zamieszkania matki jednak nie zasądono alimentów od ojca dziecka. Ponieważ Pani B.Z. jest osobą samotnie wychowującą dziecko, której nie zostało ustalone na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, to zgodnie z art. 7 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny nie przysługuje.

W związku z powyższym świadczenia rodzinne za okres od 1.11.2018 r. do 31.03.2019 r. w wysokości 1 170,00 zł (5 x 124,00 zł zasiłek rodzinny + 5 x 110,00 zł dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego), podlegają zwrotowi wraz z odsetkami jako dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przez nieuwagę wydano decyzję DM/00119/10/2018 z dnia 31.10.2018 r. przyznającą ZR i dodatki na niepełnosprawnego P.Z., traktując omyłkowo postanowienie sądu o tymczasowym zabezpieczeniu dot. sprawowania opieki nad dzieckiem z postanowieniem o zabezpieczeniu alimentów. Wnioskodawczyni na podst. Art. 155 KPA złożyła wniosek o uchylenie w całości decyzji (...) i zobowiązała się do zwrotu świadczeń”.

(dowód: akta kontroli, str. 167-173)

11. W sprawie nr 10 (B.Z.) decyzją nr DM/00019/08/2018 z dnia 16.08.2018 r. przyznano świadczenie pielęgnacyjne na okres od 1.06.2018 r. do 31.07.2020 r. We wniosku Strona złożyła oświadczenie, że zaprzestała prowadzenia gospodarstwa rolnego albo

wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 26.07.2018 r. w związku z czym świadczenie pielęgnacyjne należało przyznać od dnia 26.07.2018 r. a nie od 1.06.2018 r.

Zgodnie z art. 17b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przypadku, gdy o świadczenia, o których mowa w art. 16a i art. 17 ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
- 2) małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

W związku z powyższym świadczenie pielęgnacyjne za okres od 1.06.2018 r. do 25.07.2018 r. w wysokości 2 668,10 zł podlega zwrotowi wraz z odsetkami jako dotacja wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Omyłkowo przyznano świadczenie pielęgnacyjne na P.Z. od 1.06.2018 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności u syna P.Z. a nie od miesiąca zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego przez Panią B.Z. Wnioskodawczyni na podstawie art. 155 k.p.a. złożyła wniosek o uchylenie w całości decyzji nr DM/00019/08/2018 z dnia 16.08.2018 r. dotyczącą omyłkowo przyznanego świadczenia pielęgnacyjnego (...) i zobowiązała się do zwrotu świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 141-166)

12. W sprawie nr 6 (A.G.) Strona w dniu 3.12.2018 r. złożyła wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z opieką nad synem B.G. Do wniosku Strona dołączyła orzeczenie o niepełnosprawności syna z dnia 15.11.2018 r., z którego wynika, że niepełnosprawność istnieje od wczesnego dzieciństwa, a wniosek o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności złożony został w dniu 14.09.2018 r. oraz oświadczenie, iż Wnioskodawczyni zaprzestała prowadzenia gospodarstwa rolnego od dnia 30.11.2018 r. Ponadto we wniosku Strona złożyła drugie oświadczenie, że zaprzestała prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 3.12.2018 r. Ośrodek nie wezwał do udzielenia wyjaśnień w celu ustalenia od kiedy Strona zaprzestała prowadzenia gospodarstwa rolnego i decyzją nr DM/00002/12/2018 z dnia 4.12.2018 r. przyznał świadczenie pielęgnacyjne na okres od 1.12.2018 r. do 30.11.2020 r. W trakcie kontroli ustalono, że właściwą datą zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego jest 30.11.2018 r. w związku z czym analogicznie jak w sprawie nr 10 (B.Z.) należało przyznać

świadczenie od daty zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego, tj. od 30.11.2018 r. zamiast od 1.12.2018 r.

W myśl art. 24 ust. 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego. Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Zgodnie z art. 17b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przypadku, gdy o świadczenia, o których mowa w art. 16a i art. 17 ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio:

- 1) rolnikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego;
- 2) małżonkom rolników lub domownikom w przypadku zaprzestania prowadzenia przez nich gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Zgodnie z art. 24a ust. 1 ww. ustawy w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pani A.G. złożyła oświadczenie, że zaprzestała z dniem 30.11.2018 r. prowadzenia działalności rolnej w związku ze sprawowaniem opieki nad synem B. W dniu 3.12.2018 r. złożyła wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego (...). W złożonych dokumentach nie zauważono, że we wniosku wnioskodawca napisał datę złożenia wniosku 3.12.2018 r. i omyłkowo przyznano świadczenie od 1.12.2018 r. a winno być od 30.11.2018 r. Wnioskodawca zostanie wezwany do skorygowania dat na wniosku. W związku z błędem, zostanie wystawiona decyzja zmieniająca w części – przyznająca świadczenie pielęgnacyjne od 30.11.2018 r.”.

(dowód: akta kontroli, str. 175-188)

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Wraz z przejściem kompetencji marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej, w okresie zasiłkowym 2018/2019 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 4 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 4 spraw:

1.M.S., 2.A.H., 3.D.Cz., 4.S.K.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny. Ustalając stan cywilny wnioskodawcy w przypadku osoby rozwiedzionej dołączano odpis prawomocnego orzeczenia sądu orzekającego rozwód. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono, co następuje:

1. W sprawie nr 2 (A.H.) brakowało weryfikacji w systemie Empatia danych dotyczących PESEL oraz dokumentów potwierdzający pracę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 23b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych organ właściwy w przypadku gdy osoba (...) lub członek rodziny tej osoby przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego organ właściwy przekazuje wniosek wraz z dokumentami wojewodzie. Zgodnie z art. 23b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalając prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny lub drogą pisemną od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych w tym rejestrze PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, (...)

Zgodnie z § 5 pkt 14 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4 rozporządzenia uwzględnia się również inne dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„ Wysłane zostało wezwanie do uzupełnienia dokumentów, które pozostało bez odpowiedzi. Wnioskodawczyni nie zgłosiła się do tut. Ośrodka celem złożenia wyjaśnień. W związku z powyższym GOPS był zobowiązany do przekazania posiadanej dokumentacji do organu właściwego. Ośrodek weryfikuje każdego wnioskodawcę przy rozpatrywaniu wniosku (PESEL) nie drukując i nie załączając do teczek. Dokument PESEL z CBB jest dokumentem elektronicznym (system dziedziny) i jest możliwość wydruku gdy osoba uprawniona zażyczy sobie mieć do nich wgląd”.

(dowód: akta kontroli, str. 189)

Niezależnie od powyższego zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawartymi w piśmie nr DSZ.III.5400.19.2018.MZ z dnia 7 marca 2018 r. właściwym jest, aby organ przyjmujący wniosek miał obowiązek skompletowania tak, jakby sam był władny rozpoznać. Złożony wniosek powinien zostać zweryfikowany pod względem formalnym przez przyjmujący organ właściwy. Ponadto w sytuacji kiedy nie zachodziłyby przesłanki do zastosowania przepisów art. 23a ustawy o świadczeniach rodzinnych złożony wniosek powinien zawierać wszystkie dane oraz dokumenty, w tym oświadczenia niezbędne do przeprowadzenia postępowania i wydania decyzji. W przypadku stwierdzenia błędów lub braków we wniosku, organ właściwy powinien podjąć działania zmierzające do usunięcia i przekazania do wojewody kompletnego, prawidłowo wypełnionego wniosku. W przypadku braków formalnych wniosku (zwłaszcza niezamieszczenia kompletu informacji umożliwiających ustalenie aktywności zawodowej rodziców/małżonków w innym państwie) przekazanie wniosku do wojewody jest przedwczesne, gdyż w oparciu o taki materiał dowodowy nie jest możliwe ustalenie, czy w danej sprawie mają zastosowanie przepisy dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub ustalenia kraju pierwszeństwa. Brak wszystkich dokumentów (zwłaszcza dotyczących kwestii związanych z dochodem rodziny) uniemożliwia natomiast wydanie decyzji o odmowie lub przyznania świadczenia.

Ponadto Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego pismem nr ZP-KŚ.7060.5.2018.MB z dnia 10 września 2018 r. skierowanym do Wójtów/Burmistrzów/Prezydentów w województwie dolnośląskim na prośbę Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – Departamentu Systemów Zabezpieczenia Społecznego zwrócił uwagę, iż organ właściwy podejmując działania w trybie art. 23a ustawy o świadczeniach rodzinnych powinien ustalić i przekazać wojewodzie wraz z prawidłowo wypełnionym wnioskiem niezbędne informacje, dotyczące rodziny wnioskodawcy, zebrane na podstawie złożonych przez stronę dokumentów, w tym oświadczeń zawierających klauzulę o treści: „Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

3. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 ze zm.). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja

o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gromadce z siedzibą w Wierzbowej od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 15.05.2014 r. wypłacił 386 świadczeń dla 10 rodzin.

W okresie tym wydał 15 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję odmowną. Od treści wydanej decyzji strona nie wniosła odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków dla opiekunów o następujących numerach:

1. S.P. – GOPS.ZDO.452.29.2014 DD z dnia 26.06.2014 r.,
DM/00168/11/2018 z dnia 26.11.2018 r.

2.L.M. – GOPS.ZDO.452.25.2014 DD z dnia 18.06.2014 r.,
DM/00168/11/2018 z dnia 26.11.2018 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna wszczynano na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu, z nadanym kolejnym numerem wniosku i podpisem osoby przyjmującej dokument. Wnioski składano nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji, w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Ustalając prawo do zasiłku dla opiekuna za okres od dnia wejścia w życie ustawy udokumentowano przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o zasiłek dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawano w terminie. W sposób prawidłowy określały elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a., tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczeń uwierzytelniane były przez właściwe organy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanych świadczeń ustalane były prawidłowo.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 ze zm.).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2018/2019 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 39 osobom z 30 rodzin, wypłacano również świadczenia dla 2 osób w związku z zamieszkiwaniem dłużnika alimentacyjnego poza granicami Polski i niemożnością wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów.

W okresie tym wypłacono 235 świadczeń, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 212 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 23 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie od 1.10.2018 r. do 2.04.2019 r. Ośrodek wydał 37 decyzji administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od treści wydanych decyzji strony nie wniosły odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 10 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji o następujących numerach:

1.E.B. – DM/00044/09/2018 z dnia 28.09.2018 r.

2.D.H. – DM/00006/10/2018 z dnia 21.09.2018 r.

3.A.O. – DM/00002/10/2018 z dnia 1.10.2018 r.

4.Z.K. – DM/00005/12/2018 z dnia 11.12.2018 r.

5.M.K. – DM/00004/12/2018 z dnia 11.12.2018 r.,

DM/00061/10/2018 z dnia 15.10.2018 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

W przypadku, gdy osoba uprawniona w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy nie otrzymywała alimentów albo otrzymywała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów – za wyjątkiem sprawy nr 3.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 3 (A.O.) Strona nie otrzymała należnych jej alimentów na córkę w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy. W aktach zgromadzonych w powyższej sprawie brakowało zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Zgodnie z § 6 pkt 7) rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, ustalając prawo do świadczeń uwzględnia się również zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów lub otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Brak zaświadczenia o wyegzekwowanych alimentach wynika z niedopatrzenia”.

(dowód, akta kontroli: str. 191-193)

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (P.B.), nr 2 (A.Z.), nr 3 (J.P.), nr 4 (W.K.), nr 5 (T.B.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach

należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Gromadka, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy Gromadka, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. W sprawdzonych sprawach żaden dłużnik nie stawiał się na ww. wezwanie.

Gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwiał przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego Organ wszczynał postępowanie w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

W kontrolowanym okresie Ośrodek wydał jedną decyzję w powyższym zakresie. Ww. decyzja została wydana w dniu 26.03.2019 r. i do dnia kontroli nie została doręczona Stronie. W związku z powyższym nie składano wniosków do Prokuratury o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny oraz nie składano zapytań do centralnej ewidencji kierowców o udzielenie informacji czy dłużnik posiada prawo jazdy.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak informacji o weryfikacji w rejestrze PESEL,
- brak wezwań o uzupełnienie wniosku o świadczenia rodzinne oraz wydawanie decyzji bez kompletu dokumentów,
- błędnie ustalony dochód rodziny,
- brak weryfikacji informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych osoby, której udzielono urlopu wychowawczego,
- błędnie ustalony okres przyznanego zasiłku pielęgnacyjnego, zasiłku rodzinnego na pełnoletnią osobę oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji dot. świadczenia pielęgnacyjnego,
- przyznanie świadczeń rodzinnych osobie nieuprawnionej,
- błędnie ustalony okres przyznanego świadczenia pielęgnacyjnego,
- przekazywanie niekompletnej dokumentacji wojewodzie celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
- brak zaświadczenia od komornika o wysokości wyegzekwowanych alimentów w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Weryfikując w systemie PESEL dane członków rodziny dokonywać adnotacji o przeprowadzonej weryfikacji.

Podstawa prawna: art. 14 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dołączać dokumenty, w tym oświadczenia, określające datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Podstawa prawna: § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. W przypadku niekompletnego wniosku wzywać stronę do uzupełnienia wniosku lub dokumentów. W przypadku niedostosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. W sprawach dotyczących zasiłku rodzinnego ustalając dochód rodziny weryfikować dochody wszystkich członków rodziny, w szczególności dzieci, które w roku bazowym osiągnęły pełnoletność i nadal wchodzą w skład rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 2 i 2a oraz art. 23b ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. W przypadku ubiegania się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego do wniosków dołączać weryfikację dotyczącą podleganiu ubezpieczeniu społecznemu.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku gdy data ustalenia stopnia niepełnosprawności umożliwiającego przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego jest późniejsza niż data złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ustalać prawo do zasiłku pielęgnacyjnego od miesiąca, w którym ustalono ww. stopień niepełnosprawności. Decyzję nr DM/00037/01/22019 z dnia 24.01.2019 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem ewentualnego stwierdzenia nieważności. Zalecenie pokontrolne w sprawie nr 18 (K.D.) zostanie sformułowane po zapoznaniu się z decyzją SKO.

Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.), art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: niezwłocznie.

7. Prawidłowo ustalać prawo do zasiłku rodzinnego i dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. Zasiłek rodzinny przyznawać osobom uprawnionym do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia (...).

Mając na uwadze sprawę nr 7 (D.S.) dotyczącą ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, należy wyjaśnić kwestię kontynuacji nauki przez pełnoletniego syna P.S. od września 2019 r. i ewentualnie uchylić prawo do świadczeń od 01.09.2019 r.

Podstawa prawna: art. 6 ust. 1, art. 14 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.)

Termin wykonania: niezwłocznie.

8. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przyznawać na okres nie dłuższy niż 24 miesiące kalendarzowe, w przypadku sprawowania opieki nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu – 36 miesiące kalendarzowe, w przypadku sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności – 72 miesiące kalendarzowe.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. W sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego stronę postępowania oznaczać w osobie sprawującej opiekę.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Zasiłek rodzinny dla osoby samotnie wychowującej dziecko jeśli nie zostało ustalone na rzecz dziecka od drugiego rodzica świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, przyznawać tylko w przypadkach gdy jedno z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone, sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka, dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Mając na uwadze sprawę nr 10 (B.Z.), wypłacony zasiłek rodzinny oraz dodatek do zasiłku rodzinnego w kwocie 1 170,00 zł uznać należy za dotację z budżetu państwa wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi:

- za okres od 1.11.2018 r. do 31.12.2018 r. w wysokości 468,00 zł zwrócić do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych;

- za okres od 1.01.2019 r. do 31.03.2019 r. w wysokości 702,00 zł do budżetu gminy wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 7 pkt 5 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.) oraz art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. : Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

Termin wykonania: 15 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

11. Prawidłowo ustalać okres pobierania świadczenia pielęgnacyjnego. Ustalając prawo do ww. świadczenia w przypadku rolników, małżonków rolników i domowników brać pod uwagę nie tylko datę złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, ale także datę zaprzestania prowadzenia gospodarstwa rolnego albo wykonywania przez nich pracy w gospodarstwie rolnym.

Mając na uwadze sprawę nr 10 (B.Z.), wypłacone świadczenie pielęgnacyjne w kwocie 2 668,10 zł uznać należy za dotację z budżetu państwa wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, która podlega zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

W sprawie nr 6 (A.G.) należy zmienić okres przyznanego świadczenia (od 30.11.2018 r.) oraz kwotę należną w związku z wydłużeniem prawa do świadczenia.

Podstawa prawna: art. 17b ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. : Dz. U. z 2019 r., poz. 869).

Termin wykonania: 15 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

12. Wnioski o świadczenia rodzinne kierowane do wojewody celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazywać z kompletem dokumentów zawierającym niezbędne informacje dot. rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 ze zm.) oraz § 2 - § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

13. W przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów lub otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej

przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd, dołączać do akt sprawy zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Podstawa prawna: § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1467).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Gromadka, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:
1. Wójt Gminy Gromadka
1. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt